

STANOVISKO VLÁDY

**k návrhu poslanců Tomáše Martínka, Jakuba Michálka, Ivana Bartoše, Jiřího Miholy,
Petra Gazdíka a dalších na vydání zákona o výběru osob do řídicích a kontrolních
orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu
a vlastnické politice státu (nominační zákon)
(sněmovní tisk č. 129)**

Vláda na své schůzi dne 18. dubna 2018 projednala a posoudila návrh zákona o výběru osob do řídicích a kontrolních orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu a vlastnické politice státu (nominační zákon) (sněmovní tisk č. 129), a vyslovila s tímto návrhem zákona **nesouhlas**, a to zejména z těchto důvodů:

1. Vláda v obecné rovině považuje za vhodné a potřebné zajistit větší transparentnost, zkvalitnění a sjednocení postupů ministerstev v oblasti nominace osob do funkcí ve státních podnicích nebo právnických osobách s majetkovou účastí státu. S ohledem na vývoj přijímání vládního návrhu obdobné právní úpravy v minulém volebním období však vláda upozorňuje na pochybnost vyjádřenou i v diskusi při jejím projednávání o tom, zda má být za tímto účelem přijata nová právní úprava v podobě speciálního zákona, je-li adresátem takového předpisu sám stát, resp. pouze moc výkonná (vláda a ministerstva), pro jejíž samoregulaci v uvedené oblasti postačuje stávající řešení v podobě usnesení vlády.
2. Konstrukci ustanovení § 20 návrhu zákona stanovující neplatnost volby či jmenování osoby při nedodržení nominačního postupu podle navrhovaného zákona lze podle názoru vlády považovat za velmi problematickou, neboť zavádí neplatnost i v případě, kdy stát svého zástupce pouze nominuje a samotná volba probíhá v orgánech předmětné právnické osoby, v níž ostatně stát ani nemusí být majoritním společníkem. Vláda má za to, že takové ustanovení by představovalo zejména ve vztahu k obchodním společnostem nepřijatelný zásah do úpravy jejich fungování a způsobovalo by také jejich nerovné postavení vůči jiným obchodním společnostem, v nichž stát podíl nemá. Obchodní společnost by pak nemohla žádným způsobem ovlivnit, zda stát jako akcionář dodržel postup podle zákona, ale přesto by byla za jeho kroky sankcionována možnou neplatností volby člena svého orgánu.
3. Vláda nesouhlasí s tím, aby stanovisko Výboru pro personální nominace, jak jej zavádí návrh zákona, bylo závazné a nikoli pouze doporučující. Výbor se zřizuje jako

poradní orgán vlády a tato jeho funkce je opakovaně konstatována i v textu důvodové zprávy. Závazností jeho doporučení nebo nedoporučení osob ke jmenování nebo volbě do orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu by se ale fakticky stal orgánem, který o tomto jmenování nebo volbě rozhoduje. Ačkoliv by tedy příslušným ministerstvům a ministrům zůstala odpovědnost za fungování právnických osob s majetkovou účastí státu spadajících do jejich působnosti, přišli by v konečném důsledku o důležitý nástroj k ovlivnění fungování těchto právnických osob, jímž je finální rozhodnutí o výběru osob do jejich orgánů. Takové ustanovení by mohlo představovat i zásah do kompetencí jednotlivých členů vlády.

4. Návrh zákona podle vlády také nereflektuje odlišnosti v povaze některých právnických osob, které je třeba při výběru zástupců státu v jejich orgánech zohlednit. Jedná se například o jmenování zástupců státu do správních a dozorčích rad zdravotních pojišťoven, které mají specifickou právní formu, specifický způsob nakládání s finančními prostředky a jejichž primárním účelem je provádění veřejného zdravotního pojištění a nikoli dosahování zisku. Například požadavky na výkon funkce člena orgánu zdravotní pojišťovny jsou proto zcela odlišné než požadavky na člena orgánu podnikajících právnických osob. Z toho důvodu nepovažuje vláda za vhodné, aby byly osoby jmenované do orgánů zdravotních pojišťoven vládou podrobovány přezkumu způsobilosti ve shodném obsazení Výboru, jako je tomu u ostatních právnických osob, na něž se má navržený zákon vztahovat. V takovém případě by podle vlády bylo třeba, aby byl Výbor obsazen odborníky se zkušenostmi s řízením a fungováním zdravotních pojišťoven.
5. Vláda zásadně nesouhlasí s návrhem části druhé předloženého návrhu zákona, jež upravuje tzv. vlastnickou politiku státu, tedy dokument schvalovaný Poslaneckou sněmovnou, jenž by měl být závazný pro všechny státní orgány, právnické osoby s majetkovou účastí státu, jiné organizace hospodařící s majetkem státu nebo státem řízené či ovládané nebo i pro osoby zastupující stát v řídicích nebo kontrolních orgánech právnických osob. Takové řešení by bylo výrazným zásahem do dělby moci v neprospěch moci výkonné a neodpovídá obvyklému postavení zákonodárné moci a jejímu vztahu k moci výkonné. S ohledem na závaznost vlastnické politiky deklarovanou v § 25 odst. 1 návrhu zákona by se z tohoto dokumentu stával de facto prováděcí (podzákonný) předpis, který však podle Ústavy České republiky Poslanecká sněmovna vydávat nemůže. Navržené řešení by také bylo nevyvážené, neboť rozhodování o založení právnické osoby či podílu na jejím založení či o založení státního podniku je podmíněno pouze souhlasem vlády, zatímco o detailech fungování takových subjektů by, byl-li by předložený návrh přijat,

rozhodovala Poslanecká sněmovna.